

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs

2017. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

RĪGĀ 2018

Saturs

1. PAMATINFORMĀCIJA.....	5
1.1. MĒRĶI UN TO IZPILDE	6
1.2. PĀRSKATA GADĀ NOTIKUŠĀS BŪTISKĀS PĀRMAIŅAS	6
2. DARBĪBAS REZULTĀTI.....	9
2.1. DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES.....	11
2.2. MIRUŠO TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES	13
2.3. KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES.....	15
2.4. CENTRA LABORATORIJĀS VEIKTĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES	16
2.5. LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA	18
2.6. ZINĀTNISKI METODISKĀ PADOME	19
3. PROGRAMMAS VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS.....	21
4. UZLABOJUMI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAI.....	23
5. PERSONĀLS	24
6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU.....	26
7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA.....	27
8. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2017.GADĀ.....	28

Pārskatā lietotie saīsinājumi

Centrs - Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs
CFLA - Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
DNS - Dezoksiribonukleīnskābe
EEZ - Eiropas ekonomiskā zona
EID - Centra Ekspertīzes un izpētes departaments
ERAF - Eiropas Reģionālais attīstības fonds
ESF - Eiropas Sociālais fonds
IKT - Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
LABN - Centra Latvijas audu bankas nodaļa
LATAK - Latvijas nacionālais akreditācijas birojs
LU - Latvijas universitāte
RAKUS - Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca
RFSA - Rentgena fluorescentās spektrālās analīzes metode
RSU - Rīgas Stradiņa universitāte
SPKC - Slimību profilakses un kontroles centrs
TEP - Tiesu ekspertu padome
THL - Centra Tiesu histoloģijas laboratorija
TTL- Centra Tiesu toksikoloģijas laboratorija
TMĢSL - Centra Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorija
TMKL - Centra Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija
TME - Tiesu medicīniskā ekspertīze
TSK - Toksikoloģijas un sepses klīnika
VARAM - Vides un reģionālās attīstības ministrija
ZMP - Zinātniski metodiskā padome
ZVA - Zāļu valsts aģentūra

Priekšvārds

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs (Centrs) ir sagatavojis 2017. gada publisko pārskatu, kura mērķis ir informēt sabiedrību par iestādes darbības rezultātiem un piešķirto budžeta līdzekļu izmantošanu.

Publiskajā pārskatā atradīsiet faktus un skaitļus, kas raksturo tiesu medicīniskās un bioloģiskās ekspertīzes un izpētes, zinātnisko pētniecību un pēcdiploma izglītību tiesu medicīnas jomā un ārstniecības iestāžu nodrošināšanu ar audu transplantātiem.

Tiesu medicīniskās dzīvo personu un mirušo ekspertīzes veic tiesu medicīnas eksperti piecās reģionālajās nodaļās, laboratoriskās izpētes un ekspertīzes – tiesu histoloģiskās, toksikoloģiskās, medicīniskās kriminālistikas, bioloģiskās seroloģiskās un ģenētiskās – notiek laboratorijās, savukārt Centra administrācija un tajā strādājošie dažādu jomu speciālisti ir tie, kuri stratēģiski plāno Centra darbu un sniedz atbalstu pamatfunkciju izpildē iesaistītām struktūrvienībām.

2017.gadā Centrā paveikti vairāki svarīgi un nozīmīgi darbi - turpināts darbs pie ERAF projekta "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība", piesaistīts Tiesu administrācijas ESF projekta "Justīcija attīstībai» finansiāls atbalsts tiesu ekspertu pieredzes apmaiņas braucieniem un kvalifikācijas paaugstināšanai, dalība VM darba grupā un sniegti apsvērumi saistībā ar plānoto tiesu ekspertīžu institūta reformu.

2017.gadā būtiskākie notikumi saistāmi ar ekspertīžu kvalitātes nodrošināšanu, ekspertīžu metožu pilnveidošanu. Liels darbs ieguldīts veicot metodes "Miesas bojājumu noteikšanas un novērtēšanas metode" aktualizāciju saistībā ar likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 3. pielikuma "Kritēriji miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanai" grozījumiem. Uzsākta tiesu medicīnas ekspertīžu metožu reģistrācija Nacionālajā veselības dienestā kā ārstniecības medicīnas tehnoloģija.

Paldies visiem Centra darbiniekiem, kas profesionāli un godprātīgi veikuši savus pienākumus sarežģītajā darbā.

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes
centra direktora p.i.

J.Vamze-Liepiņa

1. PAMATINFORMĀCIJA

Centrs ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras darbības mērķis ir tiesu medicīnisko ekspertīžu un izpētes nodrošināšana, ārstniecības iestāžu nodrošināšana ar audu transplantātiem, zinātniskās pētniecības veikšana un pēcdiploma izglītības organizēšana tiesu medicīnas jomā.

Centram ir sekojošas funkcijas:

1. veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes;
2. organizēt zinātnisko darbu un pēcdiploma izglītību tiesu medicīnas jomā;
3. sniegt konsultatīvu palīdzību tiesu medicīnas jomā tiesībsardzības un ārstniecības iestādēm;
4. iespēju robežās nodrošināt ārstniecības iestādes ar audu transplantātiem.

Centra juridiskā un centrālā biroja adrese – Hipokrāta ielā 2 k-6, Rīgā, LV-1079; nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90000058752.

Hipokrāta ielā 2, Rīgā, LV-1079 atrodas Centra Klīniskā tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļa, kā arī Centram ir reģionālās nodaļas: Kurzeme (centrs Ventspilī), Latgale (Daugavpilī), Vidzeme (Valmierā) un Zemgale (Jelgavā).

Centrs ir valsts civildienesta iestāde, pamatojoties uz Ministru kabineta 2011. gada 19. oktobrī apstiprinātiem noteikumiem Nr.824 „Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 7.septembra noteikumos Nr.776 "Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra nolikums"”.

Centrs ir reģistrēts Ārstniecības iestāžu reģistrā ar kodu 0100-16001.

Latvijas nacionālā akreditācijas birojā (LATAK) akreditētas:

- Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorija DNS jomā,
- Tiesu toksikoloģijas laboratorija „Psihoaktīvo vielu identificēšana cilvēka bioloģiskajā materiālā un lietiskajos pierādījumos” jomā,
- Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija “Rentgena fluorescentās spektrālās analīzes (RFSA) metode” jomā.

Īstenotās budžeta programmas, apakšprogrammas:

- Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana (Kods 39), apakšprogramma: Tiesu medicīniskā ekspertīze (Kods 0600);
- Medicīnas izglītība (Kods 02), apakšprogramma: Rezidentu apmācība (Kods 0400);
- Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem izlietojums (Kods 99).

1.1. Mērķi un to izpilde

Centra mērķi 2017.gadam un to izpilde

1.tabula.

Mērķi 2017.gadā	Izpilde
Nodrošināt uz attīstību vērstu, efektīvu iestādes funkciju veikšanu veselības aprūpes sistēmas un pacientu drošības koncepcijas ietvarā, attīstot pamatprocesu kvalitāti, iesaistoties ERAF un EEZ/Norvēģijas finanšu instrumenta projektos.	Izpildīts
Nodrošināt pamatfunkcijās nodarbināto profesionālo kvalifikāciju un attīstīt zinātnisko potenciālu.	Izpildīts

1.2. Pārskata gadā notikušās būtiskās pārmaiņas

2017.gadā Centrā veikti būtiski pasākumi nozīmīgākajās jomās:

1. Materiāli-tehniskās bāzes nodrošinājumā;
2. Pārvaldības sistēmas pilnveidē;
3. Tiešo funkciju kompetences apliecināšanā.

2017.gadā Centra speciālisti ieguldīja lielu darbu 2001.gada 6.februāra ministru kabineta noteikumu Nr.51 "Tiesmedicīnisko ekspertīžu veikšanas kārtība" pilnveidē - sniedza priekšlikumus Veselības ministrijai par nepieciešamajiem grozījumiem tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšanas kārtībai atbilstoši tiesu ekspertīžu normatīvajam regulējumam un Centra attīstības koncepcijai, kā arī piedalījās darba grupā Veselības ministrijā.

2017.gadā Centrā paveikts liels darbs nodrošinot jaunā maksas pakalpojumu cenrāža izstrādi, kas apstiprināts 2017.gada 16.augustā ar ministru kabineta noteikumiem Nr.475 "Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādis", un tā ieviešanu, kā arī apmaksas veikšanas nodrošināšana reģionālās nodaļās.

EID būtiskākie notikumi saistāmi ar ekspertīžu kvalitātes nodrošināšanu, ekspertīžu metožu un metodiskās dokumentācijas pilnveidošanu, kā arī veikto tiesu medicīniskā procesu analīzi optimizācijas uzsākšanai, izstrādāti un sastādīti ekspertīzes un izpētes procesu grafiskie attēli, ietverot tās vienotā tiesu medicīniskā procesa shematiskā aprakstā, identificēti procesu nepieciešamie uzlabojumi un pilnveides avoti.

Centra struktūrvienība - Klīniskā tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļa, sākot ar 2017.gada 15.maiju, no Maskavas ielas 80, Rīgā, tika pārcelta uz Hipokrāta ielu 2, Rīgā.

Centrā notikušas strukturālas izmaiņas, likvidējot Centra Administratīvā nodrošinājuma nodaļas 4 amatu vietas: noliktavas pārziņa, automobiļa vadītāja, sētnieka un elektriķa amata vietu.

Centra laboratorijās veiksmīgi noritējusi LATAK uzraudzības vizīte **akreditācijas sfēras** saglabāšanai (2.tabula); apstiprināta akreditācijas saglabāšana (LATAK reģistrācijas Nr. LATAK-T-484-03-2013) atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 līdz 2022.gada 20.novembrim.

2. tabula

Akreditācijas sfēra EID laboratorijās

Joma / laboratorija	Pielietotā metode (-es)
akreditācijas sfēras saglabāšana:	
DNS genotipa noteikšana cilvēka	Cilvēka bioloģiskā materiāla DNS genotipa

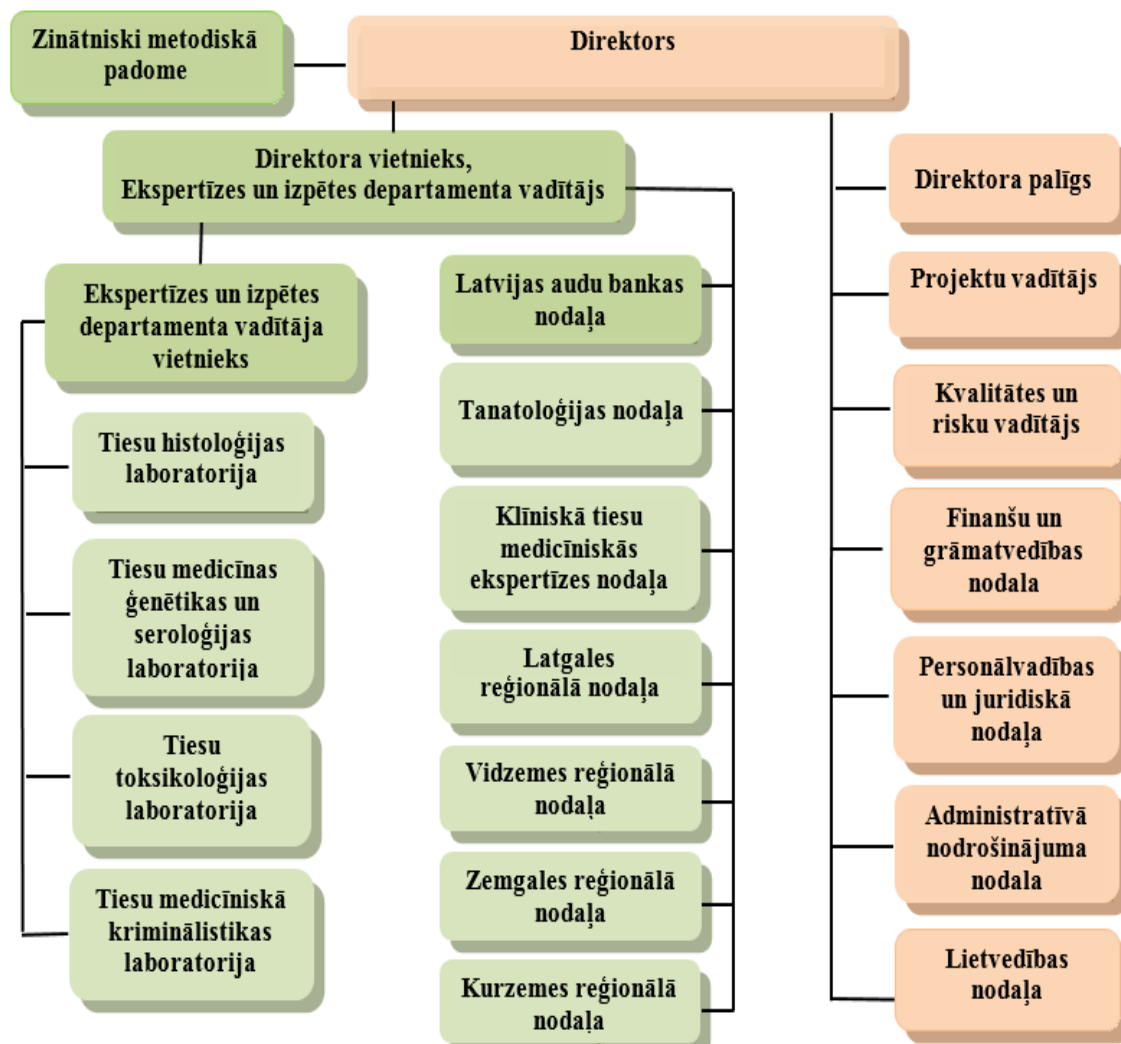
bioloģiskajā materiālā / TMĢSL	noteikšana, Nr.2-20/VTMEC-I/511, 3.versija, 25.07.2017.
psihoaktīvo vielu identificēšana bioloģiskajā materiālā un lietiskajos pierādījumos / TTL	Kanabinoīdu identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/445 3.versija, 21.09.2015. Barbiturātu identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/446, 3.versija, 21.09.2015. Opiātu identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/447, 3. versija, 21.09.2015. Kokaīna identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/448, 3. versija, 21.09.2015.
ķīmisko elementu (no Ca līdz U) noteikšana bioloģiskajos objektos un šķidrums / TMKL	Rentgena fluorescentās spektrālās analīzes (RFSA) metode, Nr.2-20/VTMEC-I/450, 3. versija, 21.09.2015.

2017.gadā veikts darbs pie ERAF projekta "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība" - sadarbība ar VARAM, veicot precizējumus detalizētajā projekta aprakstā un saņemts VARAM saskaņojums, CFLA iesniegts Specifiskais atbalsta mērķa 2.2.1 ietvara ERAF projekta "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība" iesniegums un saņemts CFLA lēmums par apstiprināšanu ar nosacījumu, veikti attiecīgi precizējumi.

Piesaistīts Tiesu administrācijas ESF projekta "Justīcija attīstībai» finansiāls atbalsts Centra ekspertīzes un izpētes personāla profesionālās kvalifikācijas uzturēšanai un paaugstināšanai.

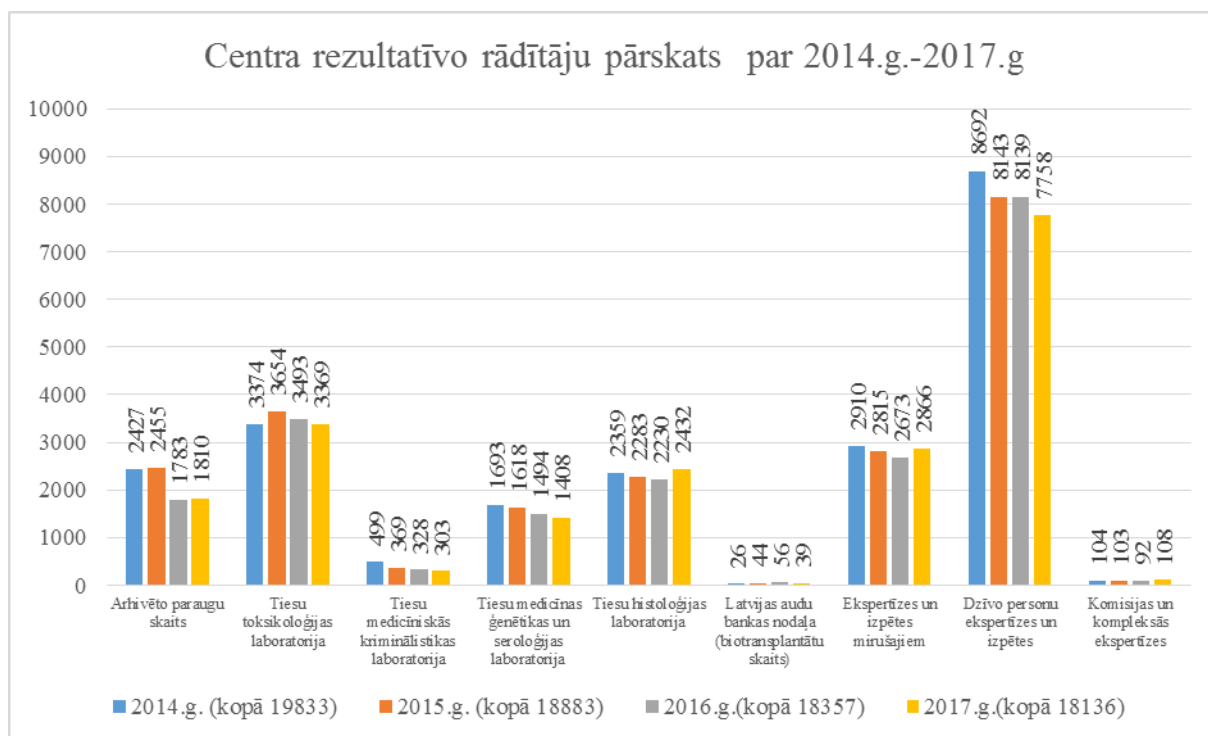
Pielikums
Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra
29.07.2015. reglamentam Nr.14-2015/V1.1.-1
ar grozījumiem no 08.03.2018.

VALSTS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES CENTRA STRUKTŪRSHĒMA

1.attēls. Centra struktūrshēma, apstiprināta 2018.gada 8.martā ar grozījumiem Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra 2015.gada 29.jūlija reglamentā Nr.14-2015/V1.1.-1.

2. DARBĪBAS REZULTĀTI

2.attēls. Centra pamatfunkciju 2017.gada darbības rezultāti salīdzinājumā ar 2015. un 2016.gadu

3.tabula

Tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpētes 2015.-2017.gadā

Rezultatīvais rādītājs	2015.gads	2016.gads	2017.gads
Tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpētes	18 883	18 357	18136
Dzīvo personu ekspertīzes un izpētes*	8 143	8 139	7758
Mirušo ekspertīzes un izpētes*	2 815	2 673	2866
Tiesu histoloģijas laboratorija	2 283	2 230	2432
Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorija	1 618	1 494	1408
Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija	370	328	303
Tiesu toksikoloģijas laboratorija	3 654	3 493	3369
Latvijas audu bankas nodaļa (biotransplantātu skaits)	44	56	39
Tiesas sēdes	168	180	175
Izbraukumi uz notikuma vietām	106	130	116

*Dzīvo un mirušo personu ekspertīžu skaitā iekļauts komisijas ekspertīžu skaits attiecīgi dzīvām un mirušām personām.

2017.gadā kopumā veiktas 18 136 ekspertīzes un izpētes, t.sk. maksas pakalpojumi.

Salīdzinot kopējo tiesu medicīnisko ekspertīžu un izpēšu skaitu (t.sk. maksas pakalpojumus) triju gadu laikā (2015.-2017.g.) ir redzams, ka joprojām ir vērojama tendence nelielam to skaita samazinājumam, taču joprojām ir plānotā apjoma ietvaros. 2017. gadā rezultatīvo rādītāju kritums galvenokārt saistāms ar tiesu medicīnisko ekspertīžu samazinājumu dzīvajām personām, tostarp 2017.gadā, salīdzinoši ar 2016. gadu, ekspertīžu skaits mirušajiem ir pieaudzis, un ar to saistīts tiesu histoloģisko izpētes skaita pieaugums. Šis rezultāts saistāms ar ierosinātajiem kriminālprocesiem miruša cilvēka nāves cēloņa un miesas bojājuma noteikšanai, kā arī kopējā mirstības rādītāja pieaugumu valstī.

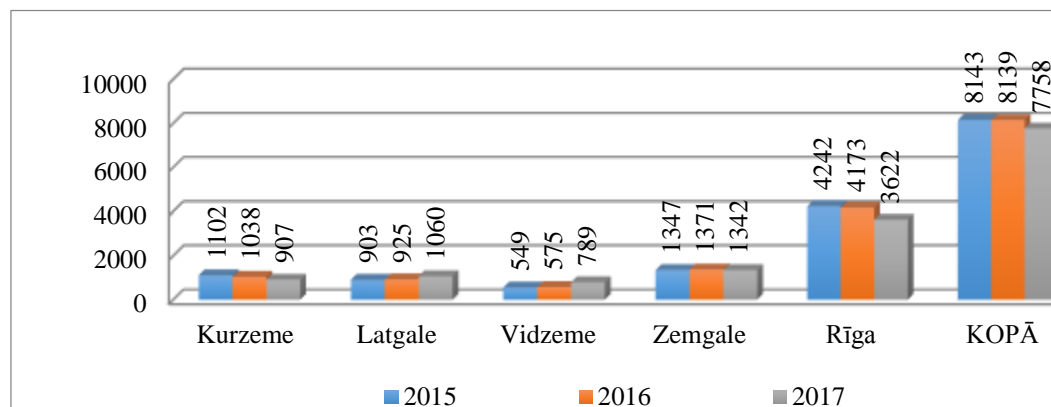
Analizējot EID laboratoriju darbu konstatēts, ka darba apjoms nedaudz samazinājies vai palicis līdzšinējā līmenī, bet izmeklējamu objektu skaits saglabājas salīdzinoši augsts un pieaudzis, kas saistāms ar ekspertīžu skaita pieaugumu mirušajiem.

2017. gadā EID kopumā sniedzis 803 maksas pakalpojumus, kas salīdzinājumā ar 2016.gadu ir pieaudzis par 40 gadījumiem, kas ir pozitīva tendence. Vislielāko maksas pakalpojumu daļu EID sastāda laboratorijās sniegtie pakalpojumi un visvairāk TTL, kas tiek veikti noslēgtā līguma ar RAKUS Toksikoloģijas un sepses klīniku ietvaros, tad seko TMĢSL.

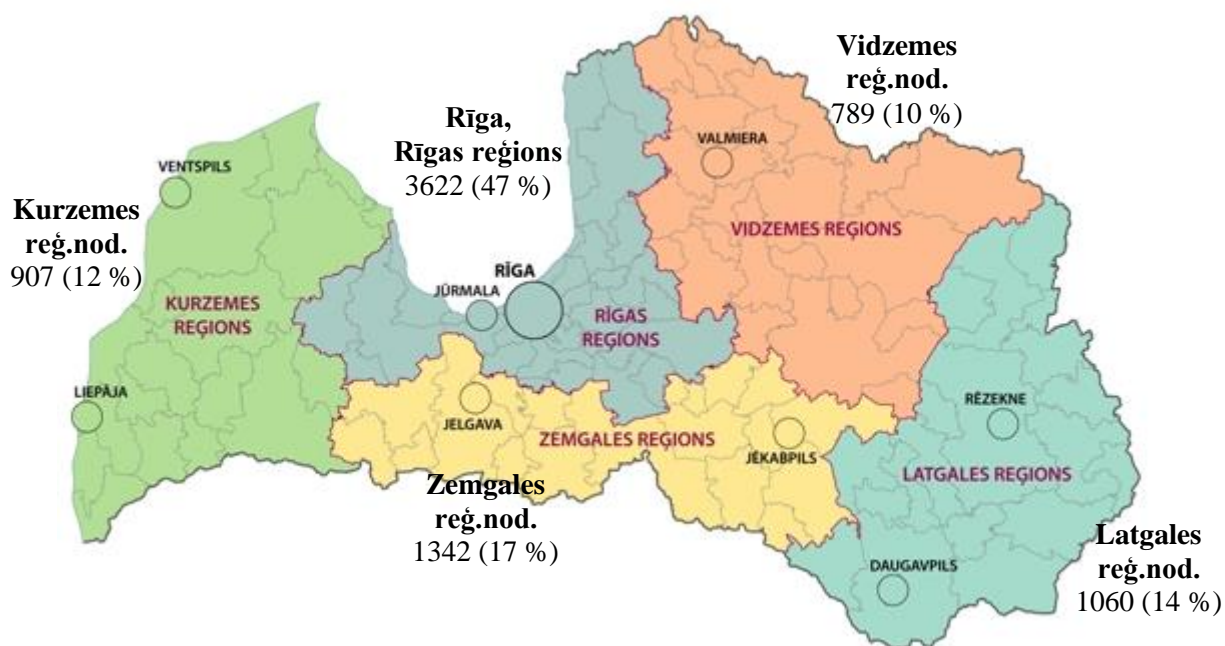
Sagatavoti bioloģiskā materiāla paraugi liķa bioloģiskā materiāla arhīvā, kurus atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 23.augusta noteikumiem Nr.620 „DNS Nacionālajā datu bāzē iekļaujamo ziņu, kā arī bioloģiskā materiāla un bioloģiskās izcelsmes pēdu izņemšanas kārtība” izmanto personu identifikācijai. Daļa no bioloģiskā materiāla paraugiem tiek izmantoti DNS Nacionālās datu bāzes uzturēšanai.

LABN 2017.gadā ieguva 39 biotransplantātus ārstniecības iestāžu vajadzībām.

2.1. DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES

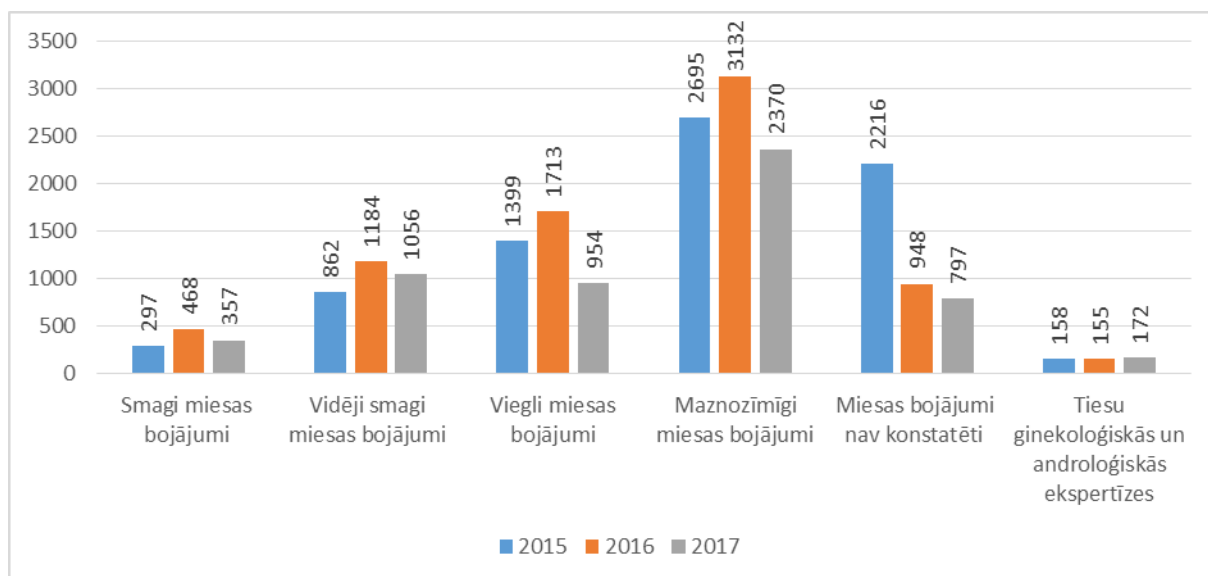
3.attēls. Dzīvo personu tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpētes Latvijas reģionālajās nodaļās 2015.-2017.gadā

Kopējais dzīvo personu ekspertīžu skaits: 7758

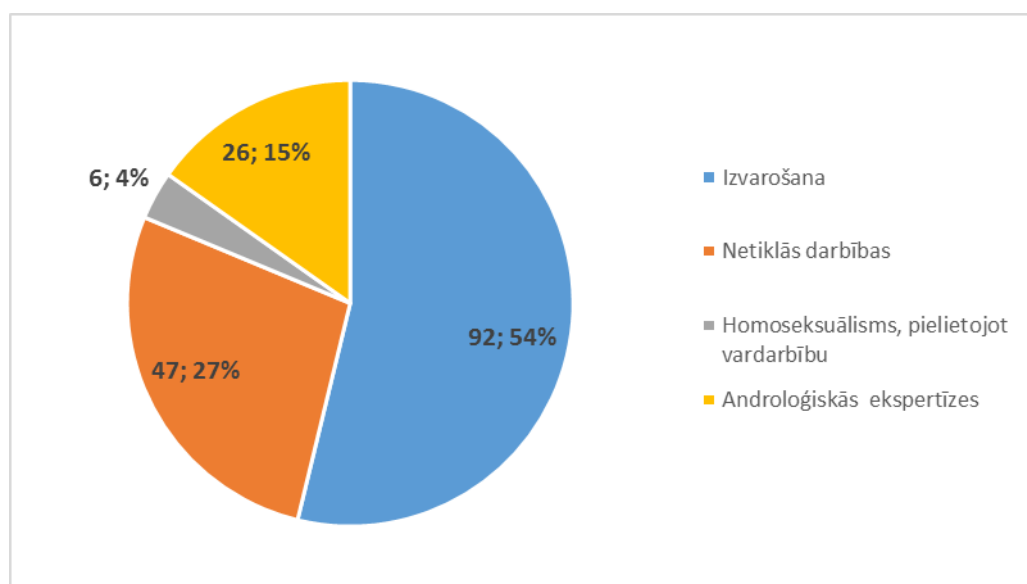
*% - no kopējā dzīvo personu ekspertīžu skaita

4.attēls. Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits Latvijā 2017.gadā

5.attēls. Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits 2015.-2017.gadā

Analizējot dzīvo personu ekspertīzes, vislielākais apjoms ir miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanas ekspertīzes, kas sastāda aptuveni 94% no visām veiktajām ekspertīzēm un izpētēm, no tām smagu miesas bojājumu gadījumi ~ 6%, (2016.gadā – 6%), vidēji smagi miesas bojājumi – 18% (salīdzinoši 2016.gadā - 16%), viegli miesas bojājumi – 17% (2016.gadā - 23%), maznozīmīgi ~ 42% (2016.gadā - 41%), miesas bojājumi nav konstatēti – 14% (2016.gadā – 12 %).

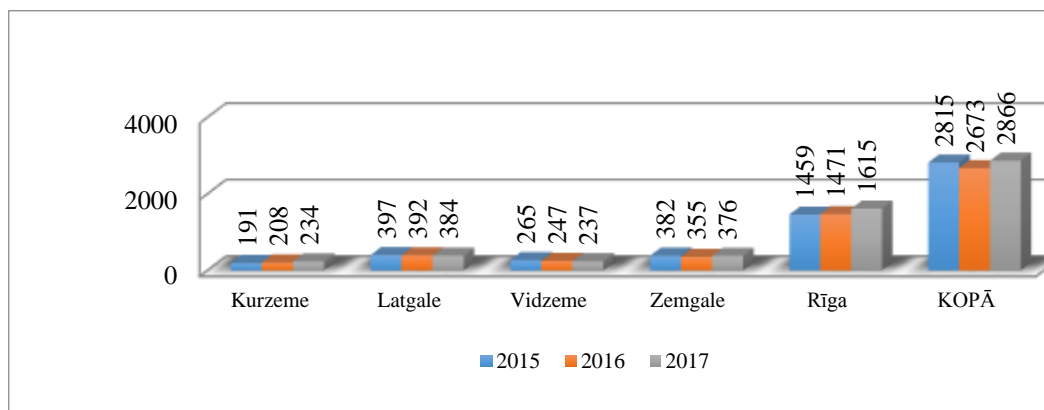

6.attēls. Tiesu ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu struktūra 2017.gadā.

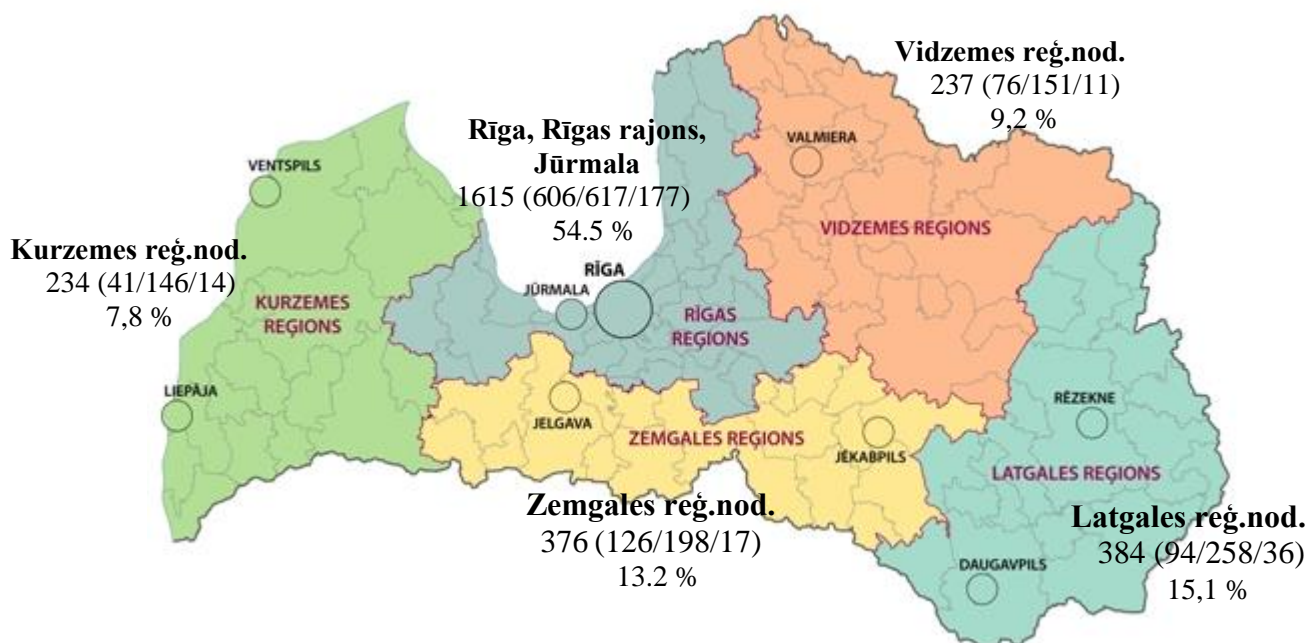
Dzimumnozīgumos veikto ekspertīžu skaits ir palielinājies salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem.

No tām procentuāli lielākais ekspertīžu skaits tiek veikts nepilngadīgām personām (līdz 18 gadu vecumam) - 2016.gadā - 107 gadījumi, 2017.gadā - 107 gadījumi.

2.2. MIRUŠO TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES

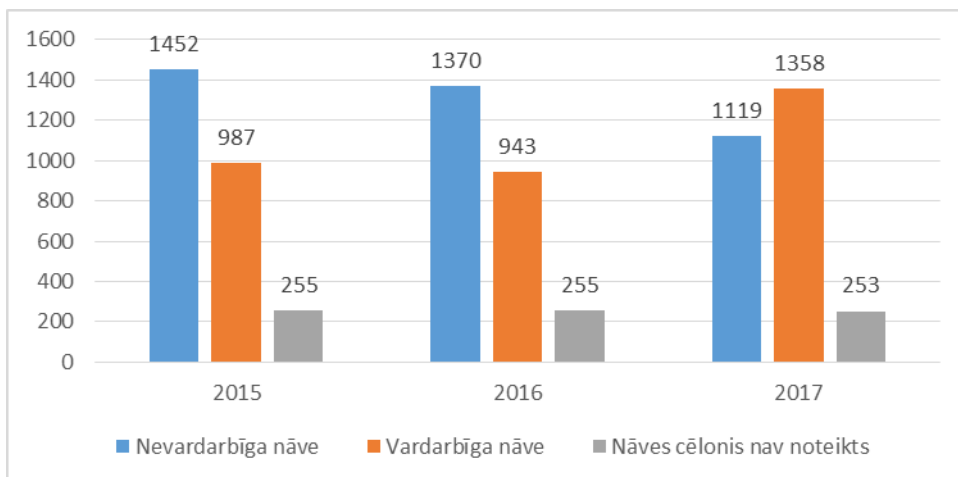

7.attēls. Mirušo tiesu medicīniskās ekspertīzes Latvijas reģionālajās nodaļās 2015.-2017.gadā.

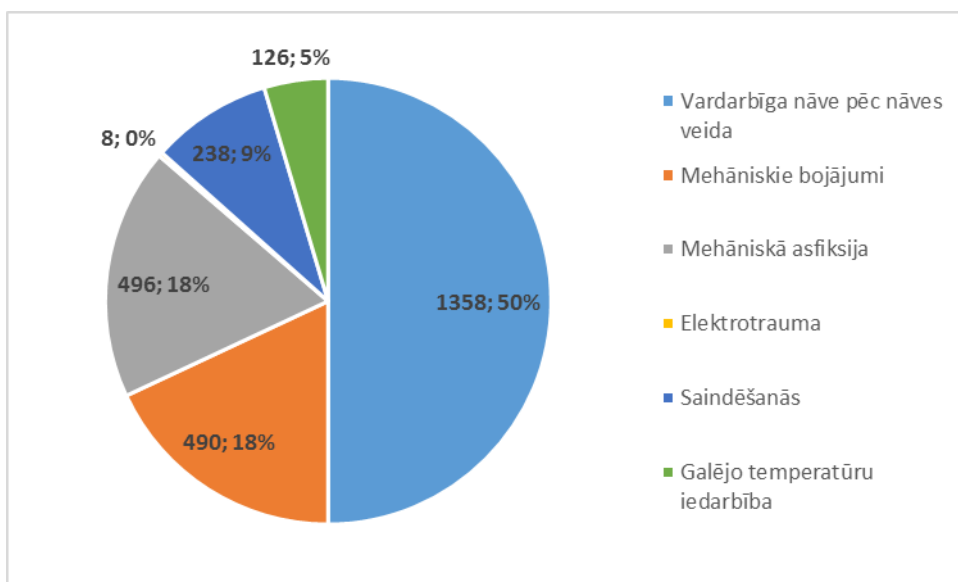

Tiesu medicīnisko ekspertīžu un izpēšu (autopsiju) skaits	2866
Nevardarbīga nāve	1119
Vardarbīga nāve	1358
Nāves cēlonis nav noteikts	253
*% - no kopējā autopsiju skaita	

8.attēls. Tiesu medicīnisko ekspertīžu un izpēšu (autopsiju) skaits Latvijā 2017.gadā.

9.attēls. Mirušo skaits pēc nāves veida 2015.-2017.gadā.

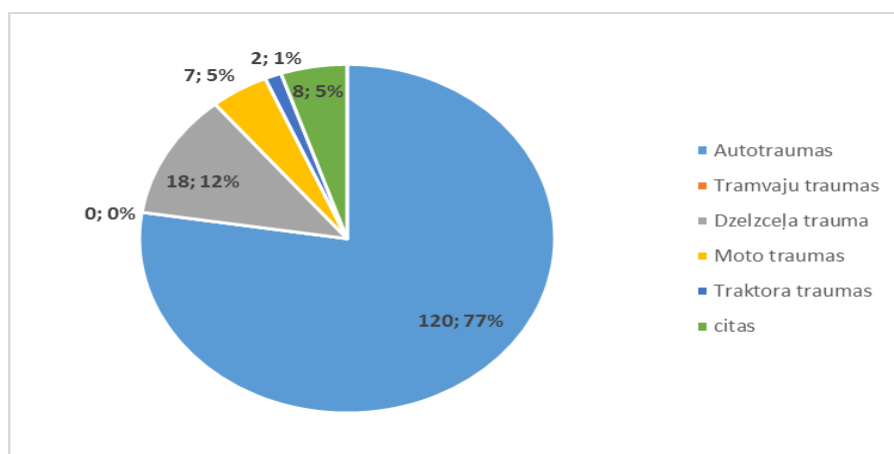

10.attēls. Vardarbīgas nāves veidi pēc mehānisma 2017.gadā.

4.tabula

Vardarbīgas nāves veidi pēc lietas apstākļiem Latvijā 2015.-2017.gadā

	2015	2016	2017
Slepkavības	126	95	100
Pašnāvības	359	395	377
Sadzīves un darba traumas:	967	880	881
t.sk. noslīkuši	135	133	140
t.sk. gājuši bojā zemas temperatūras iedarbībā	91	120	92

11.attēls. Letālie ceļu satiksmes negadījumi 2017.gadā.

5.tabula

**Bērnu un pusaudžu (līdz 18 g.v.) vardarbīgās nāves veidi pēc lietas apstākļiem
Latvijā 2017.gadā**

	Bērni līdz 1 g.v.	Bērni no 1 līdz 10 g.v.	Bērni no 11 līdz 15 g.v.	Pusaudži no 16 līdz 18 g.v.	2017.gadā kopā
Nelaiemes gadījumi	1	11	8	4	24
Pašnāvības	0	1	2	1	4
Slepkavības	1	0	0	0	1
Kopā:	2	12	10	5	29

2.3. KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES

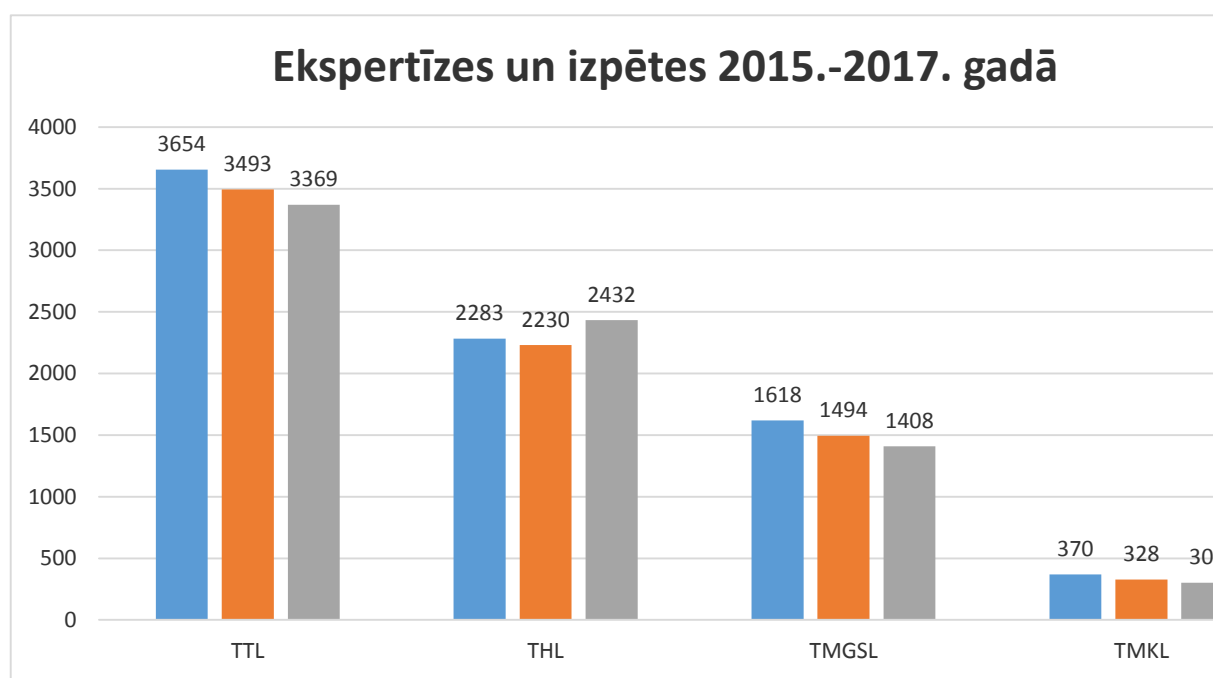
6.tabula

Komisijas ekspertīzes 2015.-2017.gadā Latvijā

	2015	2016	2017
Ekspertīžu kopējais skaits	103	92	108
Dzīvām personām	86	71	89
t.sk. atkārtotās	16	12	10
Mīrušām personām	17	21	19
t.sk. atkārtotās	0	1	2

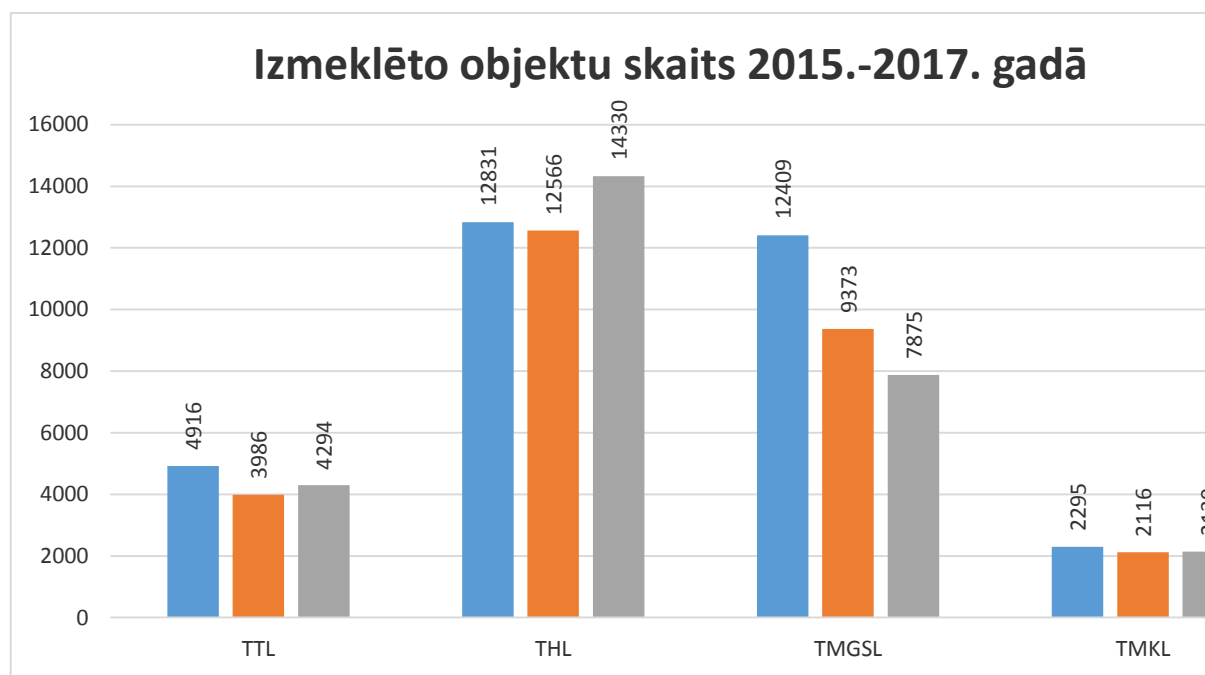
2.4. CENTRA LABORATORIJĀS VEIKTĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES

2017. gadā EID laboratorijas kopumā veikušas 7512 ekspertīzes un izpētes pēc procesa virzītāja un privātpersonu pieprasījumiem – attiecīgi lēmumiem un iesniegumiem, kā arī pēc EID nodaļu un RAKUS Toksikoloģijas un sepses klīnikas (līguma ietvaros) nosūtījumiem (12. attēls), tas ir **41,42% no visām (kopā 18 136) EID veiktajām ekspertīzēm un izpētēm**. Salīdzinājumā ar 2016. gadu, ekspertīžu un izpēšu skaits laboratorijās ir samazinājies par 33 gadījumiem, ko ietekmē arī salīdzinoši mazāks kopējais skaits EID. No minētā kopējā EID laboratorijās analizēto gadījumu skaita, 803 gadījumos tie ir bijuši maksas pakalpojumi, kas sastāda 93% no visiem EID veiktajiem maksas pakalpojumiem, bet, salīdzinoši ar 2016. gadu to skaits ir pieaudzis – vairāk par 57 iesniegumiem.

12.attēls. Ekspertīzes un izpētes EID laboratorijās 2015.-2017.gadā.

Ja ekspertīžu un izpēšu skaitā pēdējos 3 gados vērojams samazināšanās, tad izmeklēto objektu skaitā vērojamas svārstības. 2017. gadā konstatēts izmeklēto objektu skaita pieaugums – kopumā izmeklēti 28638 objekti, kas ir par 597 objektiem vairāk nekā 2016. gadā, savukārt, salīdzinājumā ar 2015.gadu - mazāk par 3813 objektiem. Laboratoriju darba apjoma analizē ir vērā ņemama specifika un izmeklēto objektu skaits laboratorijās daudz objektīvāk nekā nosūtījumu skaits atspoguļo paveiktā darba apjomu un laboratorijas personāla darba noslogojumu.

13.attēls. Izmeklēto objektu skaits EID laboratorijās 2015.-2017.gadā.

Tiesu histoloģijas laboratorijas (THL) funkcija ir veikt mirušo bioloģiskā materiāla tiesu histoloģiskās ekspertīzes un izpētes nāves cēloņa precizēšanai un noteikšanai.

Laboratorija strādā atbilstoši prasībām, kas izvirzītas testēšanas laboratoriju darbībai (sertifikāts Nr. L-201-A beztermiņa), kvalitātes nodrošināšanas nolūkos piedalās starplaboratoriju testēšanā Latvijas un starptautiskā mērogā.

Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijas (TMGSL) funkcija ir veikt lietisko pierādījumu bioloģiskās – seroloģiskās un ģenētiskās tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpētes, t.sk. veikt paternitātes, maternitātes un cita veida radniecības noteikšanas ekspertīzes, nodrošināt vardarbīgā nāvē un neatpazītu personu bioloģiskā materiāla uzglabāšanu DNS arhīvā.

TMGSL strādā atbilstoši prasībām, kas izvirzītas testēšanas laboratoriju darbībai – 2006.gada 24.novembrī Tiesu medicīnas klīnisko laboratoriju apvienībai izsniegts sertifikāts Nr.L-201-A, kas apliecina, ka tehniskā kompetence ir novērtēta un atzīta par atbilstošu “Vispārējām prasībām testēšanas laboratoriju darbībai” un laboratorija ir kompetenta veikt testēšanu šādās sfērās: imūnhematoloģija, molekulārā bioloģija.

Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijas (TMKL) funkcija ir veikt lietisko pierādījumu tiesu medicīniskās kriminālistiskās ekspertīzes un izpētes t.sk. bojājumu, kas nodarīti ar dažāda veida priekšmetiem u.c., īpašību un to veidošanās mehānisma noteikšanu uz ādas, mīkstiem audiem, kauliem un iekšējiem orgāniem, kā arī uz apģērba; pielietotā priekšmeta identifikāciju pēc bojājumiem uz ķermeņa un apģērba; kaulu atlieku izmeklēšanu dzimtes, vecuma un auguma garuma noteikšanai; asins pēdu veidošanās mehānisma noteikšanu uz apģērba, u.c. priekšmetiem.

Tiesu toksikoloģijas laboratorijas (TTL) funkcija ir veikt dzīvu personu un mirušo bioloģiskā materiāla, lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģiskās ekspertīzes un izpētes t.sk. veicot alkohola, tā homologu un „surogātu”, gaistošo toksisko vielu, kodīgo un destruktīvo vielu, narkotisko un psihotropo vielu, dažādu medikamentu u.c. veida vielu noteikšanu.

TTL vadītājs LATAK testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju tehniskā eksperta statusā piedalījies rufinās testēšanas laboratorijas pirmreizējā akreditācijas procesā, kā arī akreditētas laboratorijas ikgadējā uzraudzības procesā.

2.5. LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA

Latvijas audu bankas nodaļa (LABN) ir specifiska struktūrvienība, kas veic miruša cilvēka audu iegūšanu, primāro apstrādi, uzglabāšanu, nodod tos ārstniecības iestādēm sterilu transplantātu izgatavošanai, ko izmanto ķirurģiskā praksē dažādu slimību ārstēšanā.

LABN strādā saskaņā ar nacionālajiem un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz audu iegūvi un izmantošanu.

Audu ieguve notiek saskaņā ar likumu “Par miruša cilvēka ķermeņa aizsardzību un cilvēka audu un orgānu izmantošanu medicīnā” un atbilstoši MK 2013.gada 22.oktobra noteikumu Nr.1176 “Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība” prasībām.

LABN pamatuzdevums ir iespēju robežās nodrošināt ārstniecības iestādes ar primāriem bioloģiskiem objektiem – transplantātiem no cilvēka audiem:

- radzenes transplantātiem acu traumu ārstēšanai,
- kaulu un skrimšļu fragmentiem.

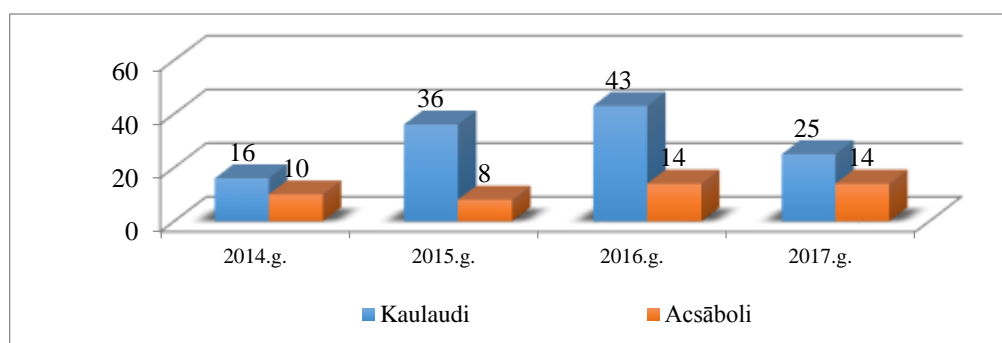
Ar 2015.gada 15.janvāri LABN tiesīga veikt audu un šūnu izmantošanas darbības saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.1176 „Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība”: kaulu, acu audu un ribu skrimšļu ziedošana, ieguve, laboratoriskā izmeklēšana, apstrāde un uzglabāšana (ZVA audu un šūnu izmantošanas atļauja Nr. AC-2).

Latvijas audu bankas nodaļā salīdzinājumā ar iepriekšējiem 2 gadiem donoru skaits un iegūto audu apjoms ir samazinājies.

7.tabula.

Latvijas audu bankas nodaļas darba veida un apjoma apkopojums (2015.-2017.g.)

Biotransplantātu veids:	2015.g.	2016.g.	2017.g.
Acsāboli	8	14	14
Kaulaudi	36	43	25
Kopā	44	57	39
Donoru skaits	10	13	7

14.attēls. Iegūto kaulaudu un radzeņu transplantātu daudzuma salīdzinājums (2014.-2017.gadā)

2.6. ZINĀTNISKI METODISKĀ PADOME

Zinātniski metodiskā padome (ZMP) ir Centra struktūrvienība, kas darbojas Centra direktora pakļautībā, pildot padomdevēja funkcijas.

ZMP darbības mērķis ir nodrošināt Centra metodisko, zinātnisko un konsultatīvo funkciju, veicināt darbinieku kvalifikācijas celšanu, iezīmēt Centra zinātniski – tehniskās attīstības virzienus, sekmēt zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas politikas īstenošanu un koordināciju Centrā.

Galvenie ZMP uzdevumi ir:

- sniegt priekšlikumus zinātniskās pētniecības attīstībā un veikšanā, veicināt zinātniskus pētījumus uz Centra bāzes, izskatīt pētnieciskos projektus;
- izstrādāt, izskatīt un apstiprināt pielietojamās metodes un metodiskos norādījumus, instrukcijas un citus dokumentus tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšanai; veicināt jaunu metožu izstrādi un ieviešanu praksē;
- sadarbībā ar augstākajām izglītības iestādēm un Latvijas Tiesu medicīnas ekspertu asociāciju organizēt pēcdiploma izglītību (rezidentūru) tiesu medicīnas jomā; izstrādāt priekšlikumus pēcdiploma izglītības pilnveidošanai;
- sadarbībā ar Latvijas Tiesu medicīnas ekspertu asociāciju, Centra tiesu medicīnas ekspertiem organizēt zinātniskas konferences par aktuāliem tiesu medicīnas jautājumiem un organizēt speciālistu kvalifikācijas celšanas pasākumus tiesu medicīnas jomā; kā arī sadarboties ar citu valstu tiesu medicīnas un citiem zinātniski-pētnieciskiem centriem.

Centra pamatdarbības nodrošināšanai sadarbībā ar RSU rezidentūru tiesu medicīnas eksperta specialitātē 2017.gadā apgūst 9 rezidenti. Tiek sekots rezidentu nodrošināšanai ar darbavietām plānam 2017.-2021.gadam. Rezidentūras apmācības laiks tiesu medicīnā atbilstoši likumdošanai un saskaņā ar Eiropas standartiem no 2016.gada pagarināts līdz 4 gadiem. Izstrādāta un pilnveidota Tiesu medicīnas eksperta specialitātes rezidentūras ceturrtā gada programma (programmas vadītājs O.Teteris). Rezidentūras programma akreditēta un pirmo reizi četru gadu rezidentūras studijas sākuši 4 rezidenti.

Realizēta rezidentu apmācība tiesu medicīnas specialitātē - sagatavoti divi jauni tiesu medicīnas eksperti un viens eksperts tiesu toksikoloģijā. Tiesu medicīnas rezidenti pieredzējušu speciālistu vadībā veikuši zinātniski pētniecisko darbu - pabeigti un uz teicami aizstāvēti rezidentu pētnieciskie darbi:

- I.Markeviča “Morfoloģisko izmaiņu raksturojums pēc stronciju saturošu biokeramikas implantācijas dzīvniekiem (eksperimentāls pētījums). Darba vad. Dr.med. J.Vamze-Liepiņa. Sniegts ziņojums RSU 2017.g. rezidentu zinātniskā konferencē.
- T.Jermacāns “Garo stobrkaulu lūzumu vecuma noteikšana pēc radioloģisko izmeklējumu datiem”. Darba vad. asoc. prof. A. Platkājis.

Divi rezidenti pēc RSU profesionālās augstākās izglītības diploma, kas apliecina tiesu medicīnas eksperta kvalifikācijas iegūšanu, Latvijas Ārstu biedrības izsniegto sertifikātu tiesu medicīnas eksperta pamatspecialitātē un Tiesu ekspertu padomes izsniegto tiesu eksperta sertifikātu tiesu medicīniskās tiesu ekspertīzes dzīvo un mirušo personu tiesu medicīniskās izpētes specialitātē iegūšanas turpina darbu Centrā kā tiesu medicīnas eksperti.

Sagatavoti un iesniegti VM priekšlikumi par audu pētījumu normatīvu regulējumu.

Tiesu medicīnas centrs iekļāvēs jaunizveidotās LU KPMI struktūrā ar nodibinātu Tiesu medicīnas pētījumu nodaļu, par kuras vadītāju kļuvusi vecākā tiesu medicīnas eksperte, Dr. med. J. Vamze-Liepiņa. Izstrādāta nodaļas darbības programma, kur kā galvenais pētniecības virziens iekļauta pēkšņas kardiālas nāves pētniecība.

LĀB Apmācītītiesīgo ārstu sarakstā pašlaik ir 18 tiesu medicīnas eksperti, kuri 2017. gadā apmācījuši 11 tiesu medicīnas eksperta specialitātes rezidentus un divus patoloģijas rezidentus.

Korigēta un apstiprināta tiesu eksperta kandidāta apmācības programma “Cilvēka bioloģiskā materiāla noteikšana un seroloģiskā izpēte” (dr. A. Sabule) un uzsākta eksperta – biologa sagatavošana (specialitātes kods 24.03.).

Starptautiski citējamā medicīnas žurnālā “Plus One” 2017.gada janvāra izdevumā publicēts raksts: par pētījumu sadarbībā ar RSU Antropoloģijas un anatomijas institūtu “*Structural and Ultrastructural Alterations in Human Olfactory Pathways and Possible Associations with Herpesvirus 6 Infection*; PONE-D-16-27503R2” (līdzautors O.Teteris).

Rezidentu publikācijas un prezentācijas starptautiskos un vietējos forumos:

- Troice-Neilande I. *Case report: Polytrauma resulting in improvised explosive devices explosion./ 25th International Meeting on Forensic Medicine Alpe-Adria-Panonia, Bratislava, Slovakia, June 7-9.06.2017.*
- Troice-Neilande I. *Alcohol, its role of frequent violent death in Latvia./ LU 75. zinātniskā konference, 24.02.2017.*
- J.Markovs, G.Knipše, Dž.Krūmiņa, A.Galuza. *The Role of Oxygen Availability in Embryonic Skin Development./ LU 75. Zinātniskās konferences internacionālās medicīnas sekcijas tēžu apkopojums. 24.02.2017., 179.lpp.*
- J. Markovs, J. Fjodorova, G. Knipše, A.Galuza, Dž. Krūmiņa. *Apenedektomijas epidemioloģija pēc bērnu klīniskās universitātes slimnīcas datiem 2005 - 2015 gadā./ 8. Latvijas Ārstu kongress.*

Veicināta sadarbība ar kaimiņvalstu tiesu medicīnas un tiesu zinātņu institūcijām, ZMP piedalījās sadarbības memoranda sagatavošanā ar Baltkrievijas tiesu zinātņu institūcijām.

Apstiprināta ZMP priekšsēdētāja, profesora O.Tetera kandidatūra Tiesu ekspertu padomes Ētikas komisijai.

3. PROGRAMMAS VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS

Centra pamatdarbība pārskata periodā finansiāli tika nodrošināta no valsts budžeta līdzekļiem un pašu ieņēmumiem apakšprogrammas „Tiesu medicīniskā ekspertīze”, apakšprogrammas „Rezidentu apmācība” ietvaros.

Pārskata perioda finanšu resursi izdevumu segšanai – EUR 2 520 200, tajā skaitā:

- dotācija no vispārējiem ieņēmumiem – EUR 2 447 365 (97 %);
- maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi – EUR 72 835 (3 %).

Budžeta apakšprogrammas „Tiesu medicīniskā ekspertīze” ietvarā Centrs apguva finansējumu 2 383 862 EUR apmērā un veica sekojošas aktivitātes:

- tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana vardarbīgā nāvē mirušajiem, neatpazītām mirušām personām;
- tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana cietušajām un aizdomās turētām personām;
- tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana lietiskajiem pierādījumiem;
- konsultatīvas palīdzības sniegšana tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm tiesu medicīnas jomā;
- iespēju robežās ārstniecības iestāžu nodrošināšana ar audu transplantātiem.

Pārskata periodā netika apgūti EUR 8 767 kārtējiem un kapitālajiem izdevumiem, kas saistīts ar pašu ieņēmumu plāna neizpildi EUR 8 767 apmērā, kā rezultātā pārskata periodā salīdzinot ar pārskata plānu nebija iespējams veikt izdevumus plānotajā apjomā:

- EUR 1975 atlīdzību segšanai;
- EUR 6613 preču un pakalpojumu izdevumu segšanai;
- EUR 179 kapitāla izdevumu segšanai.

Budžeta apakšprogrammas “Rezidentu apmācība” ietvarā Centrs apguva finansējumu EUR 136 338 apmērā un veica tiesu medicīnas nozares speciālistu sagatavošanu, nodrošinot rezidentūru vidēji 7,33 rezidentiem gadā (no janvāra līdz oktobrim tika apmācīti 7 tiesu medicīnas nozares speciālisti, no novembra līdz decembrim - 9 tiesu medicīnas nozares speciālisti).

8.tabula.

Nr. p.k.	Posteņa nosaukums	Iepriekšējā 2016.gada (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā (2017.g.)	
			apstiprināts likumā par budžetu	faktiskā izpilde
1.	Ieņēmumi (kopā):	2 671 787	2 528 967	2 520 200
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem kopā	2 612 111	2 447 365	2 447 365
1.1.1.	tai skaitā: dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	2 612 111	2 447 365	2 447 365
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	59 676	81 602	72 835
2.	Izdevumi (kopā):	2 671 061	2 529 693	2 520 925
3.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 522 475	2 522 294	2 513 706
3.1.	Atlīdzība:	2 234 548	2 299 705	2 297 730

3.1.1.	atalgojums	1 790 418	1 826 412	1 826 412
3.1.2.	darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, sociālie pabalsti un kompensācijas	444 130	473 293	471 318
3.2.	Preces un pakalpojumi:	287 927	222 589	215 976
3.2.1.	komandējumi	3 978	3 181	2 049
3.2.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	283 949	219 408	213 927
4.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem:	148 586	7 399	7 219
4.2.1.	kapitālās ss	102 665	7 116	7 116
	intelektuālie īpašumi	9 492	283	103
4.2.2.	kapitālais remonts, rekonstrukcija	36 429	0	0

Centra darbības nodrošināšanai piešķirtā dotācija no vispārējiem ieņēmumiem un iekasētie pašu ieņēmumi izlietoti saskaņā ar LR Veselības ministrijas apstiprinātajiem finansēšanas plāniem un tāmēm.

4. UZLABOJUMI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAI

Sabiedrības informēšana par Centra sniegtajiem pakalpojumiem: aktualizēta un papildināta informācija Centra ārējā mājaslapā.

Veikta ekspertīžu kvalitātes kontrole: atbilstoši Centra EID testēšanas rezultātu kvalitātes kontroles 2017.gada plānam un procedūrai VTMEC-P-03 "Testēšanas rezultātu iekšējā kvalitātes kontrole" reizi pusgadā veikta EID struktūrvienību Eksperta atzinumu un izpētes aktu kvalitātes kontrole.

Veikti iekšējie kvalitātes auditi: pamatojoties uz Centra 2017.gada 29.jūnijā apstiprināto "Valsts Tiesu medicīnas ekspertīzes centra Ekspertīzes un izpētes departamenta un atbalsta struktūrvienību iekšējo kvalitātes auditu programmu 2017.gadam", 2017.gadā Centrā veikti 7 horizontālie iekšējie kvalitātes auditi. 2017.gadā konstatēti 23 novērojumi, 3 neatbilstības un sniegti 10 priekšlikumi - kopumā vērojama pozitīva tendence - turpina samazināties konstatēto neatbilstību skaits, kam kā iemesls varētu būt Centra darbinieku zināšanu palielināšanās un izpratnes gūšana par pārvaldības sistēmas prasībām, kas jāievēro savā darbā.

Veiktas korektīvās un preventīvās darbības: konstatētajām neatbilstībām tika veiktas korektīvās un/vai korekcijas darbības, veikts efektivitātes izvērtējums.

Veikta klientu apmierinātības aptauja: 2017.gadā laika posmā no 7.decembra līdz 29.decembrim, sagatavots "2017. gada klientu aptaujas rezultātu izvērtējums" un analizēti rezultāti.

Veikta laboratoriju iekārtu kalibrēšana un verificēšana - Amplifikatori (2), termomikseris (1), mehāniskās pipetes (15), termostati (5), termometri elektroniskie (26), svāri (5), atsvaru komplekts (1).

Veikta ekspertīžu un izpētes informācijas (reģistrācijas) sistēmas (EIS) ieviešana - EIS lietošana visās EID struktūrvienībās, t.sk. reģionālajās nodaļās.

Centra pielietojamo metožu un metodisko norādījumu pilnveide: izstrādāts un ieviests praksē vadlīniju "Dzīvo personu un mirušo tiesu medicīniskā ekspertīze" 3.pielikums "Tiesu medicīnas eksperta darbības, piedaloties liķa apskatē notikuma vietā"; procedūra "Miruso tiesu medicīniskās ekspertīzes organizēšana un veikšana". TEP reģistrētas - medicīnas tehnoloģija – metodes "Mirusa cilvēka tiesu medicīniskā ekspertīze (izmeklēšana)" 3.versija; TMĢSL metodes "Cilvēka bioloģiskā materiāla DNS genotipa noteikšana" 3. versija.

Ārējo institūciju vērtējumi:

2017.gadā LATAK uzraudzības novērtējumā tika apstiprināta akreditācijas saglabāšana (LATAK piešķirtais reģistrācijas Nr. LATAK-T-484-03-2013) Centra laboratorijām atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” sekojošās sfērās:

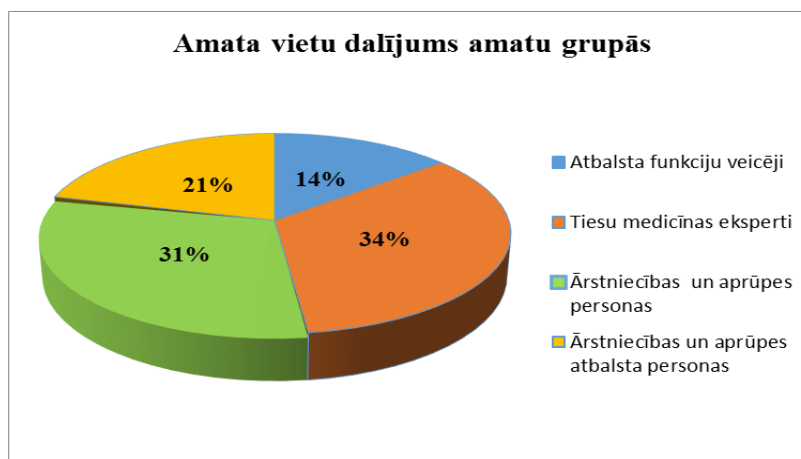
- DNS genotipa noteikšana cilvēka bioloģiskajā materiālā;
- psihoaktīvo vielu identificēšana bioloģiskajā materiālā un lietiskajos pierādījumos;
- ķīmisko elementu (no Ca līdz U) noteikšana bioloģiskajos objektos un šķidrumsos.

5. PERSONĀLS

Centra funkciju sekmīgai nodrošināšanai Centrā strādā augsti kvalificēts personāls: pamatdarbības funkciju veicēji - vecākie tiesu medicīnas eksperti, tiesu medicīnas eksperti un pamatdarbības funkciju veicēju atbalsta personāls - laboranti, ekspertu palīgi, māsu palīgi un sanitāri. No pamatdarbības funkciju veicējiem 14 ir valsts civildienesta ierēdņi (struktūrvienību vadītāji un viņu vietnieki).

9.tabula.

Nr. p.k.	Amata nosaukums	Amata vietu skaits	Slodze
Kopā, no tiem:		166	152,70
Administratīvā vadība		2	2
Atbalsta funkciju veicēji		21	20
Pamatdarbības funkciju veicēji, no tiem:		143	130,70
Tiesu medicīnas eksperti		57	51,70
	Direktora vietnieks, Ekspertīzes un izpētes departamenta vadītājs	1	1
	Ekspertīzes un izpētes departamenta vadītāja vietnieks	1	1
	Nodaļas vadītājs, vecākais tiesu medicīnas eksperts	6	6
	Laboratorijas vadītājs, vecākais speciālists - tiesu medicīnas eksperts	1	1
	Laboratorijas vadītājs, vecākais tiesu medicīnas eksperts	3	3
	Nodaļas vadītāja vietnieks - vecākais tiesu medicīnas eksperts	1	1
	Vecākais tiesu medicīnas eksperts	28	25,65
	Vecākais speciālists - tiesu medicīnas eksperts	3	3
	Tiesu medicīnas eksperts	7	7
	Speciālists – tiesu medicīnas eksperts	1	1
	Ārsts patologs	2	1
	Ārsts stažieris	3	1,05
Ārstniecības un aprūpes personas		51,5	49
	Galvenā māsa	1	1
	Sertificēts biomedicīnas laborants	16	16
	Eksperta palīgs	34,5	32
Ārstniecības un aprūpes atbalsta personas		34,5	30
	Māsas palīgs	5	4,25
	Sanitārs	24,5	21
	Reģistrators	4	4
	Fotogrāfs	1	0,75

15.attēls. Amata vietu % sadalījums pa amatu grupām 2017.gada 31.decembrī.

Personāla rotācija un mainība

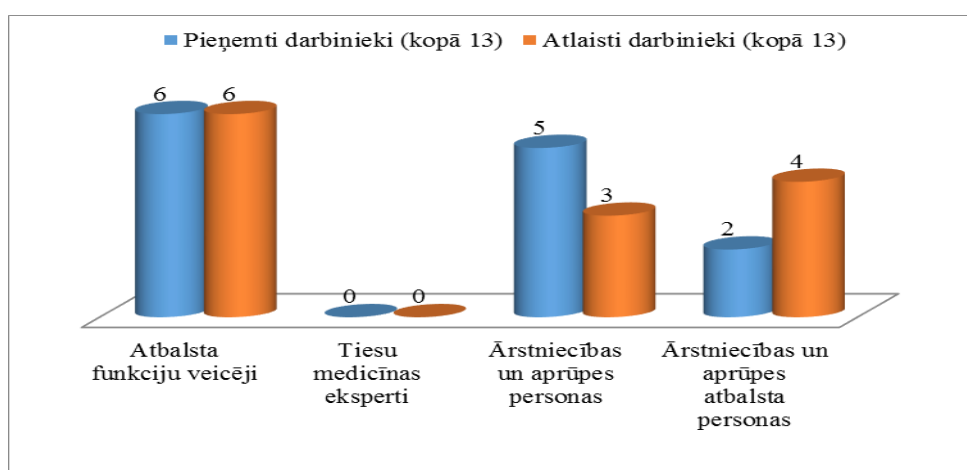
Nodarbināto skaits 2017.gadā bija vidēji 153 darbinieki, darbinieku maiņas koeficients 9 % (pēc atbrīvoto darbinieku skaita).

2017.gadā darba tiesiskās attiecības izbeigtas ar 13 darbiniekiem, valsts civildienesta attiecības izbeigtas ar 2 ierēdņiem.

Noticis viens ierēdņu amata konkurss. Personāla atlases rezultātā darba tiesiskās attiecības nodibinātas ar 12 darbiniekiem.

Notikušas Veselības ministrijas iniciētas rotācijas atbalsta funkciju veicēju vidū, pārceltas 2 amatpersonas (direktora vietnieks un Personālvadības un juridiskās nodaļas vadītājs).

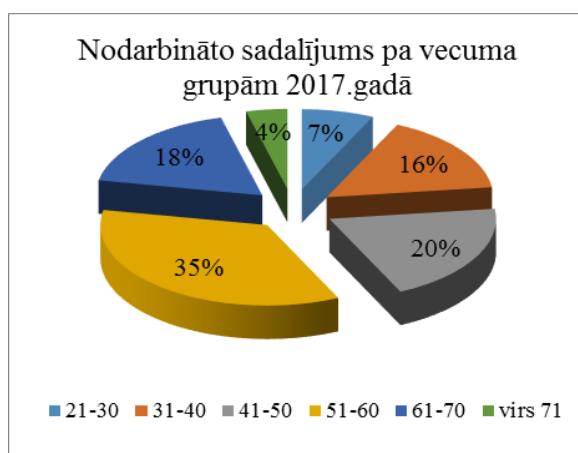
Personāla mainības koeficients 2017.gadā ir 9% (aprēķināts pēc atbrīvoto darbinieku skaita pret vidējo darbinieku skaitu noteiktā laika posmā), kas ir par 11% mazāks nekā 2016.gadā. Personāla mainība atbalsta funkciju veicēju vidū - **26%**, pamatdarbības veicēju vidū - **5%**.

16.attēls. Centra pieņemto un atbrīvoto darbinieku skaits pa amatu grupām 2017.gadā.

Nodarbināto sadalījums pēc izglītības ir sekojošs: augstākā izglītība ir 56%, profesionālā vidējā izglītība ir 37%, vispārējā vidējā izglītība ir 6% un arodizglītība ir 1% .

Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām ir sekojošs: 43% no Centra nodarbināto ir vecumā līdz 50 gadiem, vairāk kā puse jeb 57% nodarbināto ir no 51 gada vecuma.

17.attēls. Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām.

18.attēls. Nodarbināto sadalījums pa pēc dzimuma

6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Klientiem (tiesībsargājošām iestādēm) sniegtas konsultācijas, t.sk., lēmumos jautājumu sagatavošanā, ekspertīžu metožu izvēlē, rezultātu izpratnē, saistībā ar lietisko pierādījumu apskati, u.c. gadījumos, kā arī Centra darbinieki (eksperti) veica konsultatīvu darbu skaidrojošu pārrunu veidā medicīnas un tiesībsargājošo iestāžu pārstāvjiem (dažādos līmeņos – iestādes līmenī, nodaļas līmenī, individuālas pārrunas ar ārstiem/ tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem) ar mērķi nepilnību novēršana medicīniskajā/ tiesībsargājošo iestāžu Centrā iesniedzamajā dokumentācijā, Fiziskām personām sniegtas konsultācijas par Centrā sniegtajiem maksas pakalpojumiem un to pieejamību.

Uzturēta un aktualizēta Centra mājaslapā esošā informācija par Centrā sniegtajiem pakalpojumiem, normatīvajiem aktiem, kvalitātes vadību, ieviesta sadaļa par Eiropas Savienības fondiem, programmām un citiem finanšu instrumentiem, kuru apgūvē darbojas Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs.

Organizēta elektroniska klientu - procesa virzītāju aptauja un izvērtēti aptaujas rezultāti: klientu apmierinātības aptauja veikta laika posmā no 2017.gada 7.decembra līdz 29.decembrim. Sagatavots “2017. gada klientu aptaujas rezultātu izvērtējums” un analizēti rezultāti, saņemtie ieteikumi un komentāri. Kopumā procesa virzītāji ir apmierināti ar Centru, tā sniegtajiem pakalpojumiem un Centra darbiniekiem. Vislielākā apmierinātība ir ar ekspertu atzinumu kvalitāti un viszemāk vērtētas iestādes telpas un orientēšanās tajās.

2017.gadā Centrs realizējis sadarbību ar dažādām izglītības iestādēm, kuras ietvaros notikušas studentu mācību vizītes /lekcijas Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes studentiem, Valsts policijas koledžas studentiem, Alberta koledžas un Biznesa augstskolas “Turība” studentiem, Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultātes studentiem. Saņemta pateicība no SIA “Biznesa augstskola Turība” un Alberta koledžas par sniegto iespēju studentiem iepazīt Centru.

Centra speciālisti snieguši informāciju masu medijiem par izmeklēto nāves gadījumu statistiku, par bērnu un pusaudžu pašnāvībām, par nosalušajiem, u.c. gadījumu statistiku.

7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Centra tiesu medicīnas ekspertiem 2017.gadā notikusi sadarbība ar kolēģiem Lietuvas Valsts tiesu medicīnas dienestu - realizēts pieredzes apmaiņas brauciens uz Lietuvas Valsts Tiesu medicīnas centru, Viļņā no 2017.gada 6. līdz 8.jūnijam.

Centra tiesu medicīnas ekspertiem 2017.gadā notikusi informatīva sadarbība ar Baltkrievijas Valsts tiesu ekspertīžu komiteju sadarbības memoranda sagatavošanā.

Technical Assistance and Information Exchange instrument (TAIEX) organizētās vizītes ietvaros, Centrs uzņēmis Baltkrievijas Valsts tiesu ekspertīžu komitejas Tiesu ķīmijas laboratorijas ekspertus, lai iepazīstinātu ar akreditācijas procesu atbilstoši LVS EN ISO/IEC 17025:2005 standartam.

Centra tiesu medicīnas eksperti un rezidenti 2017.gadā piedalījās:

1. Konference *Forensic Medicine Conference of the Baltic Medico-Legal Asociacion*, Tallinā, Igaunijā (21.-22.09.2017.) ar tēžu publikācijām:
 - 1) Dubencovs S., Kisina A., Vabels G., Repina D., Aļekperova A., Markeviča I., Kamiševa J., Martinova I., Skidenko N., Vamze-Liepiņa J. *5-year (2011-2015) analysis of medical negligence cases in Latvia*;
 - 2) Dubencovs S., Vamze-Liepiņa J. *Chronic liver damage effect on lethal alcohol poisoning*;
 - 3) Grise A. *Vehicle-pedestrian collision circumstance impact on pedestrian injury pattern*;
 - 4) Kissina A., Pogule G. *Microscopic Dynamics of fibrin evolution as an indication of the time of hemorrhage appearance in soft tissue*;
 - 5) Kissina A., Dubencovs S., Vabels G., Grise A., Ivanovs M., Skidenko N., Dreimane I. *Study of exhumation protocols of people killed by communist regime in Riga central prison, 1941*;
 - 6) Sabule A., Rožāne S. *Y-Chromosomal Amelogenin test abnormalities revealed in DNA laboratory of Latvia State Centre for Forensic Medical examination*;
 - 7) Teteris O. *Once more about residence in forensic medicine*;
 - 8) Vamze-Liepiņa J., Martinova I., Kalējs O., Misiņš J. *Sudden cardiac death in younger than 40 and forensic medicine practice in Latvia, 2007-2016*;
 - 9) Bogdanova I., Šenberga Z. *Micro vs Macro – Case Report*.
2. Troice-Neilande I. *Case report: Polytrauma resulting in improvised explosive devices explosion./ 25th International Meeting on Forensic Medicine Alpe-Adria-Panonia, Bratislava, Slovākija, 7-9.06.2017.*
3. Konference “*New methods, instrumentation and ideas for analysis and microscopy in forensic science*”, Prāgā, Čehijā, (13.-14.11.2017.).

Kā viena no starptautiskajām sadarbības formām Centram ir dalība starptautiskajās prasmes pārbaudēs/ kontroldarbos. 2017.gadā kontroldarbos piedalījās TMĢSL, TMKL un TTL eksperti:

1. Dalība GEDNAP (*German Society of Legal Medicine DNA Profiling Group* – Vācijas Tiesu medicīnas biedrības DNS profila noteikšanas grupa) organizētajās starptautiskajās prasmes pārbaudēs (sadarbība no 2001.gada). 2017.gadā saņemti sertifikāti par veiksmīgu dalību 2016.gada pārbaudes darbā (kopumā ir pozitīvs novērtējums par visām laboratorijā pielietojamām autosomālajām, X-hromosomālajām un Y-hromosomālajām sistēmām, kā arī traipu identifikāciju). 2017.gada decembrī nosūtīti pārbaudei 2017.gadā veiktā starptautiskā pārbaudes darbā rezultāti (pārbaudei iesniegti izmeklējumu rezultāti par

- visām laboratorijā pielietojamām autosomālajām, Y-hromosomālajām un X-hromosomālajām sistēmām, kā arī traipu identifikācijām).
2. Dalība UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) (*International quality assurance programme International collaborative exercise ICE*) organizētajā kontroldarbā, Tiesu toksikoloģijas laboratorija saņemot pozitīvu vērtējumu par psihoaktīvo vielu un to metabolītu noteikšanu.
 3. Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija organizētajā starplaboratoriju salīdzinošajā testēšanā ar Rīgas tehniskās universitātes Neorganiskā ķīmijas institūta Metālu elektroizgulsnēšanas laboratoriju, ieguva pozitīvus vērtējumu - rezultāti sakrita, salīdzinot laboratoriju iegūtos rezultātus ar rentgenfluorescentās spektrālās analīzes metodi izmeklējot bioloģiskos objektus ar klātpienestiem elementiem.

8. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2018.GADĀ

1. Nodrošināt uz attīstību vērstu, efektīvu iestādes funkciju veikšanu veselības aprūpes sistēmas un pacientu drošības koncepcijas ietvarā, attīstot pamatprocesu kvalitāti, nodrošinot ERAF projekta "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība" realizāciju:
 - 1.1. realizēt ERAF projekta "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība" plānotās aktivitātes 2018.gadam, kura ietvaros plānot tiesu medicīnisko ekspertīžu procesa optimizāciju.
 - 1.2. noslēgt vienošanos ar CFLA par ERAF projekta īstenošanu.
 - 1.3. veikt sistēmas izstrādes iepirkumu un uzsākt Tiesu medicīnas ekspertīzes informācijas sistēmas izstrādi.
2. Piedalīties VM un VM padotībā esošo iestāžu centralizētas dokumentu vadības sistēmas ieviešanas komandas darbā, sniegt priekšlikumus sistēmas ieviešanai atbilstoši Centra vajadzībām.
3. Uzturēt un paaugstināt pamatfunkcijās nodarbināto profesionālo kvalifikāciju un attīstīt zinātnisko potenciālu, realizējot starptautisku sadarbību un apmācot tiesu medicīnas rezidentus:
 - 3.1. turpināt sadarbību ar RSU un LU zinātniski pētniecisko darbu tiesu medicīnas jomā izstrādē.
 - 3.2. realizēt rezidentu apmācību tiesu medicīnas ekspertu specialitātē.
 - 3.3. realizēt tiesu medicīnas ekspertu un ārstniecības personu atbalsta apmācību programmas.
 - 3.4. veikt tiesu medicīnas ekspertu rezidentu apmācību programmas aktualizāciju, t.sk. iekļaujot jaunākās tehnoloģijas.
 - 3.5. realizēt ekspertu teorētiskās apmācības, iesaistot Latvijas tiesu medicīnas ekspertu asociāciju.
 - 3.6. realizēt tālākizglītības un pieredzes apmaiņas pasākumus, t.sk. starpresoru un starptautiskā līmenī, piedalīties nacionāla un starptautiska līmeņa kongresos ar ziņojumiem.
4. Uzturēt un pilnveidot Centra iekšējās kontroles sistēmu:
 - 4.1. nodrošināt pasākumus korupcijas risku mazināšanai - realizēt pretkorupcijas pasākumu plānā 2017.-2010.gadam noteiktos pasākumus, pārskatīt korupcijas riskiem visvairāk pakļautos amatus un attiecībā uz šiem amatiem noteiktos kontroles mehānismus, izvērtēt 2018.gada pretkorupcijas pasākumu plāna izpildi.
 - 4.2. turpināt veikt iekšējos kvalitātes auditus par kritēriju izvirzot gan ISO/IEC 17025 standarta prasības, gan iekšējos normatīvajos aktos noteiktās prasības.
4. Pilnveidot Centra pārvaldību un normatīvo regulējumu:

- 4.1. uzturēt un pilnveidot kvalitātes pārvaldības sistēmu Latvijas audu bankas nodaļā atbilstoši ārējo normatīvo aktu prasībām.
- 4.2. kvalitātes pārvaldības sistēmas un laboratoriju akreditācijas statusa uzturēšana, t.sk. LATAK konstatēto trūkumu novēršana.
- 4.3. pilnveidot iekšējo normatīvo regulējumu, veikt tiesu medicīniskās izpētes metožu aktualizācijas izvērtēšanu un jaunu metožu izstrādi.
- 4.4. aktualizēt Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra maksas pakalpojumu cenrādi.

Plānotie sadarbības projekti un pētījumi.

2018.gadā turpināsies sadarbība ar:

1. ārstniecības iestādēm, ar kurām Centrs noslēdzis sadarbības līgumus audu iegūšanas un izmantošanas jomā - VSIA "Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca" Acu centru un VSIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca” attīstot ārstniecības iestāžu nodrošinājumu ar nodrošināšanu ar natīviem audiem no mirušiem donoriem.
2. RAKUS Patoloģijas centru tiesu histoloģisko izmeklējumu starplaboratoriju testēšanā un TSK tiesu toksikoloģisko ekspressanalīžu veikšanā dzīvām personām pie aizdomām uz saindēšanos ar nezināmām indīgām vielām.
3. LU Klīniskās un profilaktiskās medicīnas institūtu zinātniskajos projektos.
4. RSU Tālākizglītības fakultāti rezidentu, Juridiskās fakultātes studentu apmācībā un tiesu medicīnas ekspertīzē iesaistīto speciālistu pēcdiploma apmācību nodrošināšanā.
5. LU studentu un rezidentu apmācībā.
6. Darboties Tiesu ekspertu padomes Ētikas komisijā.

Plānots izstrādāt un noslēgt vienošanos par sadarbību tiesu medicīniskās ekspertīzes jomā ar Baltkrievijas republikas Valsts tiesu ekspertīžu komiteju.

Direktora p.i.

J.Vamze-Liepiņa

Jēkabsone 67536046
evija.jekabsone@vtmec.gov.lv